

**POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE
MESTNE OBČINE MARIBOR**

MESTNA OBČINA MARIBOR

Ulica heroja Staneta 1, SI-2000 Maribor
T: +386.2.2201 000, E: mestna.obcina@maribor.si
S: <http://www.maribor.si>

Davčna številka: SI12709590, Matična številka: 5883369

Številka: 840-11/2021-3

Datum: 09. 12. 2021

NAVODILA PREBIVALCEM ZA RAVNANJE V PRIMERU NESREČE Z NEVARNO SNOVJO V MESTNI OBČINI MARIBOR

Mestna občina Maribor na podlagi 10. odstavka, 13. člena Uredbe o preprečevanju večjih nesreč in zmanjšanju njihovih posledic (Ur. List RS št. 22/16) ter 3. točke II. dela priloge 4 imenovane uredbe, izdaja navodila prebivalcem za ravnanje v primeru nesreče z nevarno snovjo. Ob upoštevanju ukrepov za preprečitev in ublažitev posledic nesreč z nevarno snovjo (samozaščita, samopomoč in vzajemna pomoč) lahko prebivalci za svojo varnost veliko naredijo tudi sami. Tako je dolžnost prebivalcev poznavanje in izvajanje predpisanih zaščitnih ukrepov.

1 Nesreča z nevarnimi snovmi

Nevarne snovi so predvsem tiste, ki so strupene, karcinogene, jedke, oksidativne in dražljive, radioaktivne, kužne, eksplozivne, lahko vnetljive ali povzročajo vžig v stiku z drugimi snovmi in druge. Nesreče z nevarnimi snovmi lahko nastanejo predvsem v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah, ki v delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo, pretovarjajo ali skladiščijo nevarne snovi, nafto in njene derivate ter energetske pline in opravljajo dejavnost ali upravljajo s sredstvi za delo, ki predstavljajo nevarnost za nastanek nesreče. Če nevarne snovi nenadzorovano prodrejo v okolje, ogrozijo življenje ali zdravje ljudi in živali, rastline, povzročijo uničenje ali škodo na premoženju ter škodljivo vplivajo na okolje. Ob nesreči z nevarnimi snovmi lahko pride do požara, eksplozije, onesnaženja ozračja, vodotokov, podtalnice, zemlje ter do zastrupitve ljudi in živali ter drugih posledic.

2 Ukrepi pred nesrečo

- Spoznajte opozorilne signale (alarmne znake) in evakuacijske postopke.
- Imejte pripravljeno nujno opremo. Ta mora obvezno vsebovati: osebne dokumente, osebna zdravila in komplet prve pomoči, prenosni radio, žepno svetilko, odejo (v primeru evakuacije), zalogo hrane in pitne vode.
- V svoji hiši poiščite prostor, kjer bo vpliv iz okolice čim manjši (npr. klet).
- Prepoznajte nevarne snovi na osnovi oznak (Priloga: GHS označbe nevarnih snovi).

3 Splošna navodila za ravnanje v primeru nesreče z nevarno snovjo

- Pazite na lastno varnost in ostanite čim dlje od mesta nesreče ter preprečite vaš neposreden stik z nevarno snovjo.
- Preprečite vsa dela, ki bi lahko izzvala vžig (ustavitev motorjev z notranjim izgorevanjem, izklopite električno energijo, ne kadite, ne uporabljajte odprtega ognja, ne uporabljajte iskrečega orodja ...)

- **V kolikor ste v prostoru** zaprite vsa okna in vrata, zatesnite vse zunanje odprtine, izključite ventilatorje in klima naprave (v kolikor so povezane z zunanostjo), odmaknite se od oken, ne uporabljajte telefona (če ni potrebno), ne prižigajte ognja (odprtega plamena).
- **V kolikor se nahajate zunaj** si prekrijte usta in nos z vlažno tkanino in se umaknite v najbližjo stavbo ali zaklonišče.
- Kadar veter nese nevarno snov (plini, pare, prah, produkti gorenja, tekočina) **PROTI VAM**, se s kraja nesreče umaknite bočno – pravokotno – na smer vetra.
- Kadar veter nese nevarno snov (plini, pare, prah, produkti gorenja, tekočina) **STRAN OD VAS**, se s kraja nesreče umaknite proti vetru.
- **V kolikor ste v vozilu** izklopite ventilator, zaprite okna, poiščite zatočišče v najbližji stavbi, saj vozilo ne nudi dobre zaščite.
- Zavarujte prometnice, da vozniki in pešci ne bodo peljali na mesto nesreče.
- Ne uporabljajte zelenjave in drugih vrtnin, ki so bile izpostavljene dimu in drugim emisijam, dokler pristojni organi ne ugotovijo in objavijo, da je uporaba varna.
- Če menite, da ste bili izpostavljeni strupenemu vplivu se oprhajte, preoblecite in čimprej obiščite zdravnika in ravnajte skladno z navodili za ukrepanje ob nesreči z nevarno snovjo.
- Stedite navodilom reševalnih služb (gasilci, civilna zaščita, policija,...).
- Spremljajte navodila, ki jih objavijo mediji.
- Pokličite center za obveščanje – telefonsko številko 112 in ga obvestite o nesreči.

Samo Robič
Poveljnik CZ MOM

Priloga: - GHS oznake za nevarne snovi

OZNAČEVANJE NEVARNIH KEMIKALIJ

ZDRAVJU NEVARNE LASTNOSTI

- ◆ **AKUTNA (TAKOJŠNJA) STRUPENOST** (zelo škodljivi učinki, ki se pojavijo po vnosu kemikalij preko kože, preko ust ali pri vdihavanju)

- ◆ **PREOBČUTLJIVOST DIHAL**
- ◆ **MUTAGENO** za zarodne celice (takšne kemikalije lahko povzročijo dedne spremembe)
- ◆ **RAKOTVORNO** (takšne kemikalije lahko povzročijo raka)
- ◆ **STRUPENO ZA RAZMNOŽEVANJE** (takšne kemikalije škodljivo vplivajo na plodnost in na razvoj potomcev)
- ◆ **SPECIFIČNA STRUPENOST** za posamezne organe (bolj škodljivi učinki)
- ◆ **NEVARNO PRI VDIHAVANJU**

- ◆ **AKUTNA (TAKOJŠNJA) STRUPENOST** (škodljivi učinki, ki se pojavijo po vnosu kemikalij preko kože, preko ust ali pri vdihavanju)
- ◆ **DRAŽENJE** kože, oči
- ◆ **PREOBČUTLJIVOST** kože
- ◆ **SPECIFIČNA STRUPENOST** za posamezne organe (manj škodljivi učinki)
- ◆ **DRAŽENJE DIHAL**
- ◆ **NARKOTIČNI UČINKI** (takšne kemikalije lahko povzročijo omamljenost)

- ◆ **JEDKOST** za kožo (takšne kemikalije razjedajo kožo)
- ◆ **HUDE POŠKODBE OČI**

OKOLJU NEVARNE LASTNOSTI

- ◆ **NEVARNO ZA VODNO OKOLJE**

Uporabljaljaj v zrčenem prostoru!

Ne mešaj!

Beri etiketo!

Pravilno odlagaj odpadke!

Ne uporabljaj v bližini ognja!

OPOZORILNI BESEDI

Na etiketi nevarnih kemikalij lahko najdemo opozorilni besedi **NEVARNO** in **POZOR**. Take kemikalije imajo lahko škodljive učinke na ljudi ali za okolje. Kemikalije, ki so označene z besedo **"NEVARNO"** so bolj škodljive od kemikalij, označenih z besedo **"POZOR"**.

NEVARNE FIZIKALNE LASTNOSTI

- ◆ **EKSPLOZIVI**
- ◆ **BOLJ NEVARNE SAMOREAKTIVNE KEMIKALIJE** (so termično oz. toplotno nestabilne in lahko brez prisotnosti zraka razpadejo, pri tem pa se sprošča toplota)
- ◆ **BOLJ NEVARNI ORGANSKI PEROKSIDI** (so termično oz. toplotno nestabilni in lahko eksplodirajo, hitro gorijo, so občutljivi na udarce ali trenje...)

- ◆ **VNETLJIVI** plini, aerosoli, tekočine, trdne snovi
- ◆ **MANJ NEVARNE SAMOREAKTIVNE KEMIKALIJE** (so termično oz. toplotno nestabilne in lahko brez prisotnosti zraka razpadejo, pri tem pa se sprošča toplota)
- ◆ **PIROFORNE** kemikalije (v stiku z zrakom se zelo hitro vžgejo)
- ◆ **SAMOSEGREVAJOČE SE** kemikalije
- ◆ Kemikalije, ki v stiku z vodo sproščajo **VNETLJIVE** pline
- ◆ **MANJ NEVARNI ORGANSKI PEROKSIDI** (so termično oz. toplotno nestabilni in lahko eksplodirajo, hitro gorijo, so občutljivi na udarce ali trenje...)

- ◆ **OKSIDATIVNI** plini, tekočine, trdne kemikalije (ob prisotnosti kisika lahko povzročijo vžig drugih kemikalij)

- ◆ **PLINI POD TLAKOM:** stisnjeni plini; utekočinjeni plini; ohlajeni utekočinjeni plini

- ◆ **JEDKO** za kovine (takšne kemikalije lahko razjedajo kovine)